

جزییات "راه سبز امید" در گفت‌وگو با علیرضا بهشتی؛

دیده بان جامعه خواهیم بود

مشاور ارشد میر حسین موسوی از عضویت سید محمد خاتمی و مهدی کروبی در شورایی مرکزی تشکیلات "راه سبز امید خبر داد" و گفت: راه سبز امید قصد دارد دیده‌بان جامعه باشد.

علیرضا حسینی بهشتی در گفت‌وگو با خبرنگار ایننا به تشریح جزئیاتی از "راه سبز امید"، تشکیلاتی که میر حسین موسوی قرار است آن را تاسیس کند پرداخت و در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چرا موسوی به فکر راه‌اندازی چنین مجموعه‌ای شده است، گفت: شرایطی که در طی این انتخابات پیش آمد یک شرایط خاصی است و به تعبیر برخی از دوستان جامعه‌شناس گویا یک ملتی در جریان این انتخابات دوباره متولد شد و طبیعی است که به هر حال این نیروهایی که به میدان آمدند و برای تحقق مطالبات به حق خود تلاش کردند نمی‌توان از آنها برای یک دوره کوتاه انتخابات انتظار داشت که در میدان باشند و از مشارکت آنها برای پیشبرد اهداف متصور استفاده نکرد.

وی با اشاره به تماس‌های مکرر شهروندان با دفتر میر حسین موسوی برای مشارکت در مسائل گوناگون گفت: با توجه به تخلفاتی که در انتخابات رخ داد و در حالی که دستگاه‌های مربوطه هم زیر بار این تخلفات نمی‌روند و راه‌حلی هم برای احقاق حقوق وجود ندارد باید به فکر استیفای حقوق مردم و تحقق مطالبات‌شان با توجه به این نیروی عظیمی که اغلب هم در میان زبندگان، نخبگان و فرهیختگان جامعه وجود داشت بود به همین دلیل باید به یک نوع تشکیلات می‌رسیدیم.

ایرادات حزب و جبهه سیاسی

فرزند شهید بهشتی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چرا موسوی با توجه به عضویت‌اش در حزب جمهوری اسلامی به فکر تاسیس حزب نیافتاد، گفت: چند نوع تشکیلات می‌توانست مطرح شود که یکی از آنها تشکیل یک حزب بود. آقای موسوی قبلاً تجربه عضویت در یک حزب را داشته‌اند ولی مساله این بود که با توجه به جایگاهی که احزاب در ایران دارند و محدودیت‌هایی که خود حزب به صورت طبیعی دارد و نیز

امكاناتي كه لازم دارند آيا مي‌تواند يك ساختار مناسب براي اين نوع فعاليت‌ها باشد؟
وي ادامه داد: در اين خصوص بحث و گفت‌وگو زياد شد و به هر حال به اين نتيجه رسيديم كه شكل حزب
نمي‌تواند خيلي مفيد و پايدار باشد بعد از آن صحبت يك جبهه بود. در جبهه هم به آن صورتي كه به طور
سنتي در جامعه ما شناخته مي‌شود اين است كه احزاب و سازمان‌هاي گوناگون دور هم جمع بشوند و فعاليت
داشته باشند. اين يك قدم به جلو در واقع مي‌توانست بهتر پاسخگوي نيازها باشد تا تشكيل يك حزب اما
ايراداتي هم داشت.

بهشتي ادامه داد: احزاب سياسي در ايران با وجود تلاش‌ها و فعاليت‌هايي كه دارند و فعاليت‌هاي‌شان بايد
ارزشمند ارزيايي شود با اين حال در اين كه بتوانند در ميان جامعه و در ميان اقشار مختلف رسوخ كنند و
ريشه بدوانند جاي شك و ترديد دارد و معمولاً برخي از اين احزاب آنچنان موفق نبودند كه دليل عدم
موفقيت‌شان به نوع شكل‌گيري اين احزاب بر مي‌گردد.

وي با بيان اينكه اغلب احزاب، احزاب دولت ساخته‌اند و نه دولت‌زا و در ميان حلقه‌اي از نخبگان محصور
است، اظهار داشت: مشكلات ديگري كه در درون احزاب است به شكل ساختار نظام سياسي بر مي‌گردد كه
آنچنان جايي براي فعاليت احزاب باز نمي‌كند و همين مقدار قلمرويي كه احزاب براي فعاليت دارند به علت
نوعي بدبيني و سوءظن كه نسبت به فعاليت احزاب سياسي دارد محدود مي‌شود و در همين محدوده قانوني
خودشان هم امكان فعاليت ندارند.

سابقه تشكيل شبكه اجتماعي

استاد دانشگاه تربيت مدرس تصريح كرد: طي چند دهه اخير در بسياري از كشورها شكلي از كار گروهی
تجربه شده كه در واقع نوعي شبكه‌سازي اجتماعي است البته در واقع بايد گفت در كشور ما هم در دوران
ماه‌هاي پيش از انقلاب و هم در دوران مبارزه حتي از مشروطه به بعد نوعي شبكه‌سازي را تجربه كرديم و
به اين معنا خيلي هم با آن بيگانه نيسديم اما اين تجربيات معمولاً خيلي بادوام و سامان‌يافته نبوده است.
بهشتي با اشاره به اين شبكه اجتماعي، بخشي از شكل‌گيري آن را در جريان انتخابات دانست و گفت: آن
چيزي كه اكنون شكل گرفته بخشي از آن به قبل و حين انتخابات برمي‌گردد كه افراد اين شبكه نوعي
همبستگي با همدیگر احساس مي‌كنند و ارتباط راحتی با هم برقرار مي‌كنند.

وي با اشاره به گسترش اين شبكه اجتماعي در فضاي مجازي، اظهار داشت شكل‌گيري اين شبكه بايد سامان
و گسترش پيدا كند. اين چيزي است كه هدف شكل‌گيري راه سبز اميد است.

تفاوت حزب و شبكه اجتماعي

مشاور مير حسين موسوي به تفاوت شبكه اجتماعي و حزب اشاره كرد و گفت: در شبكه اجتماعي يك اهداف
حداقلي متصور است برخلاف آنچه كه در حزب است و به اين خاطر مي‌توان فراگيري خيلي زيادي داشته
باشد اين حداقل‌ها در بيانيه‌اي كه به زودي منتشر مي‌شود چارچوب‌هاي اصلي‌اش مشخص شده است. به
عنوان مثال تحقق قانون اساسي و عملي كردن تمام ظرفيت‌هاي آن از جمله مواردی است كه در دستور كار
اين شبكه اجتماعي قرار دارد.

وي در پاسخ به سوالي مبني بر اينكه منظور موسوي از جلوگيري از تنازل قانون اساسي كه اخيرا در
صحبت‌هاي خود آن را مطرح کرده بود چه مي‌باشد؟ گفت: منظور آقاي موسوي اين بود كه فقط يك

بخش‌های خاصی از قانون اساسی در کشور عملی نشود و برخی فصول دیگر قانون اساسی مورد احترام قرار بگیرد و بگونه‌ای نباشد که بسیاری از بخش‌های دیگر آن کاملاً نادیده گرفته بشود. بهشتی یادآور شد: بخش مربوط به حقوق ملت بخش مهم قانون اساسی است که متأسفانه نادیده گرفته شده است در حالی که این مردم زمانی که سال 58 به طرح قانون اساسی رای دادند به تمام فصول آن رای دادند و حق دارند این مطالبه را داشته باشند که همه آن اجرا بشود.

وی با بیان اینکه هیچ قانونی اساسی بشری نیست که دچار تناقضاتی نباشد و این باید به تدریج اصلاح شود، گفت در این انتخابات مسأله قانون‌گرایی و مبارزه با قانون‌گریزی یکی از محورهای اصلی و شعارهای تبلیغاتی‌ای بود که گروه‌های مختلفی مطرح می‌کردند و در این خصوص همه احزاب، گروه‌ها، شخصیت‌ها و تشکلهای مختلف متجدد یا سنتی می‌توانند احساس همدلی و همراهی کنند به همین دلیل هیچ مانعی ندارد که احزاب و گروه‌های دیگری هم بتوانند وارد این شبکه بشوند.

فرزند شهید بهشتی در خصوص معنای شبکه اجتماعی نیز گفت: اگر بخواهیم تفسیر خوب و روشنی از شبکه داشته باشیم به این معناست که اجزاء تشکیل دهنده این شبکه مانند دانه‌های تسبیحی هستند که دانه‌های تسبیح هرکدام برای خودش هویت مستقل دارند اما یک نخ تسبیحی است که اینها را به هم وصل می‌کند. آن اهداف و مطالبات حداقلی در واقع به منزله این نخ تسبیح هستند.

وی همچنین در خصوص الزامات این نهضت فراگیر نیز گفت: وقتی یکسری ملاک و معیارهای حداقلی تعیین بشود در واقع فراگیری‌اش هم را تضمین می‌کند. هر کسی که به هویت ایرانی- اسلامی به عنوان یک سرمایه نگاه کند و یا اینکه هر کسی که مسأله انقلاب ایران را به عنوان یک حادثه‌ای که متجلی خواست مردم ما بوده باور دارد و یا تعهد و پایبندی به قانون اساسی را به عنوان یک مبنا بپذیرد می‌تواند وارد این تشکیلات شود. بهشتی خاطر نشان کرد: این نهضت فراگیر به این معنا است که در واقع می‌تواند اقشار مختلف جامعه و تفکرات مختلف جامعه را در بر بگیرد و همچنین به لحاظ جغرافیایی محدودیتی ندارد و در سراسر ایران می‌تواند شکل بگیرد چنانکه در طول انتخابات هم گام‌های اولیه شکل‌گیری نهضت فراگیری به طور طبیعی برداشته شد.

موسوی شخصاً نام «راه سبز امید» را برگزید

وی در پاسخ به این سوال که چه کسی پیشنهاد نام «راه سبز امید» را ارائه کرده است؟ گفت: اسامی مختلفی مطرح ولی شخص آقای موسوی این عنوان را پیشنهاد کردند و در بین عناوینی که پیشنهاد شد «راه سبز امید» جامع‌تر به نظر می‌رسید از سوی دیگر می‌خواستیم این نام به گونه‌ای باشد که تداعی حزب یا جبهه به معنای کلاسیک خود را ایجاد نکند و بتواند با نوع شبکه‌سازی اجتماعی تطبیق کند.

مشاور میر حسین موسوی در خصوص انتخاب رنگ سبز در عنوان این تشکیلات نیز گفت: رنگ سبز هم نمادی ملی و هم مذهبی است و در طی این انتخابات مردم رابطه خوبی با آن پیدا کردند و در همان مدت کوتاه توانست هویتی را برای خود کسب کند.

وی ادامه داد: دلیل آوردن کلمه «امید» هم این است که قرار بود، «دولت امید» تشکیل شود و از مردم هم می‌خواهم علی‌رغم تمام مشکلات دچار یاس و سرخوردگی نشوند زیرا حوادثی که پیش آمده، امکان ایجاد

چنین فضایی را به وجود آورده و نوعی سرخوردگی، دل‌مردگی و نومیدی نسبت به حرکت اصلاحی ایجاد شده است. امیدواریم این تشکیلات کمک کند تا مردم همچنان با نشاط، پرشور و قانونی وارد فعالیت شوند. بهشتی در بخش دیگری از این گفت‌وگو به ساختار "راه سبز امید" اشاره کرد و با بیان اینکه در این شبکه اجتماعی شورای مشورتی و کمیته‌های مختلفی وجود دارد، اظهار داشت: کمیته‌ها زیر مجموعه شورای مشورتی نیستند و کار خود را انجام می‌دهند دبیرخانه‌ای هم شکل گرفته که ارکانش را کم‌کم سامان می‌دهد.

مرامنامه به جای اساسنامه

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا این تشکیلات اساسنامه هم دارد، گفت: این تشکیلات اساسنامه رسمی که نیاز به ثبت رسمی داشته باشد ندارد ولی مرامنامه‌ای را تنظیم خواهیم کرد و تاکید هم بر این است که از تعامل بخش‌های مختلف این تشکل، مرامنامه شکل بگیرد.

بهشتی همچنین به مخالفت‌هایی که احتمالاً با راه اندازی این شبکه اجتماعی در بخشی از حاکمیت صورت خواهد گرفت اشاره کرد و گفت: ما مطمئنیم که این کار مخالفین هم خواهد داشت. مخصوصاً از سوی گروه‌هایی که موافق فعالیت‌های مدنی نیستند و طبیعی است که این مقاومت‌ها خواهد بود. ولی در روند توسعه سیاسی هر کشور، این مسائل همیشه بوده و به تدریج خیلی موارد جای خود را باز می‌کند و خیلی از بدفهمی‌ها و کج‌فهمی‌ها به تدریج برطرف می‌شود و یا حداقل ما امیدواریم که چنین اتفاقی بیفتد. وی با بیان اینکه یکی از مزیت‌های شبکه اجتماعی این است که کارها از پایین به بالا صورت می‌گیرد: در این شبکه اجتماعی گروه‌های مختلف خود به خود شکل می‌گیرند، همانطور که چند مورد آن تشکیل شده است و ممکن است گروه کوچکی را هم برای تنظیم برنامه‌ها انتخاب کنند، ولی آن گروه باید نماینده همه تفکرات باشد و طبیعی است که آنچه مهم است این است که همه کمیته‌ها بتوانند با این گروه‌ها ارتباط دو سویه داشته باشند.

مشاور میر حسین موسوی افزود: ما خیلی از کارشناسان را داریم که نظرات خوبی دارند و در حوزه تخصصی خودشان بهترین افرادی هستند که می‌توانند نظر دهند، مثلاً دست‌اندرکاران بنگاه‌های اقتصادی که از آسیب‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای کار خبر دارند و نظرات آنها بسیار مفید است. ما در جامعه هیچ سیستمی نداریم که بتواند این نظرات را جمع کند. طبیعی است که این نظرات می‌تواند در این کمیته‌ها جمع شده و سر و سامان یابد.

کمیته‌های "راه سبز امید" در حال شکل‌گیری است

وی با بیان اینکه کمیته‌های "راه سبز امید" در حال شکل‌گیری است در خصوص شورای مرکزی آن نیز گفت: شورای مرکزی کوچک خواهد بود و احتمالاً از 5-6 نفر تشکیل می‌شود که آقایان خاتمی، کروی از جمله آنها هستند.

بهشتی در خصوص شورای مشورتی نیز گفت: شورای مشورتی راه سبز امید مجموعه بزرگتری از شورای مرکزی است که حدود 30-40 نفر را شامل می‌شود و به تدریج و به طور طبیعی باید شکل گیرد و چیزی نیست که از قبل تعیین شود. در واقع باید از دل کمیته‌ها افراد مناسب انتخاب شوند.

وي با بيان اينكه در اين شبكه، مطبوعات و رسانه‌ها هم جاي خود را دارند و همه دست به دست هم مي‌دهند تا اهداف مورد نظر را مورد بررسي قرار دهند، اظهار داشت: يك شوراي مركزي براي اين كار در نظر گرفته شده است كه متشكل از چهره‌هاي موثري خواهد بود همچنين يك شوراي مشورتي وجود خواهد داشت و كميته‌هاي ديده‌باني هم كار خود را انجام خواهند داد.

استاد دانشگاه تربيت مدرس با بيان اينكه تفاوت اين نوع تشكيلات با كار حزبي اين است كه بخش زيادي از تشكيل‌دهندگان اين كميته‌ها نيروهاي كيفي جامعه هستند، كه متخصصان و تحصيل‌کردگان را در برمي‌گيرند، گفت: البته اقبال ديگري هم در اين گروه‌ها حضور داشته و دارند و نکته مهم اينكه اگر اين افراد متشكل شوند، هيچ حكومتي نمي‌تواند صدای آنها را نادیده بگیرد.

راه سبز اميد و ديده‌باني جامعه

وي با بيان اينكه به لحاظ عملي اين گروه مي‌تواند كارهاي موثري را انجام دهد كه مي‌توان آن را در «ديده‌باني» تعريف كرد، اظهار داشت: حكومت‌ها در غياب هرگونه ديده‌باني كار خودشان را انجام مي‌دهند و از سوي ديگر دستگاه‌هاي نظارتي درون نظام هم در برخي زمينه‌ها مي‌توانند اثرگذار باشند و در برخي زمينه‌هاي ديگر هم اثرگذاري‌شان اثرگذاري كم مي‌شود.

بهشتي در خصوص نحوه ديده‌باني تشكيلات راه سبز اميد نيز گفت: كار ديده‌باني اين است كه گروه‌ها مي‌توانند آنچه را در دولت به عنوان سياستگذاري‌ها شكل مي‌گيرد را نقد و بررسي كنند و به اطلاع مردم برسانند. براي اين كار هم به بدنه كارشناسي در حوزه‌هاي مختلف نياز است تا در نهايت ضمن جمع‌بندي، آنها را براي مردم اطلاع‌رسانی كنند.

پاسخ به مخالفان

وي با بيان اينكه نهادهاي مدني در راه سبز اميد نقش موثري ايفا مي‌كنند در خصوص سرمقاله يكي از روزنامه‌ها كه راه اندازي اين تشكيلات را الگو برداري از كشورهاي خارجي عنوان كرد نيز گفت: كساني كه قلم به دست دارند مطلبي را جسته و گريخته از اين طرف و آن طرف شنیده و آن را مطرح مي‌كنند مخصوصاً در عرصه مطبوعات خيلي راحت مي‌شود اينگونه مطالب را منتقل كرد.

بهشتي علت اينگونه اظهارنظرها را ناشي از كج‌فهمي‌ها و ناآگاهي دانست و گفت: ما اميدواريم با كارهاي كه پيش مي‌رود اين سوءظن‌ها برطرف شود ولي بخشي از اظهارنظرها از جانب افراي است كه اساساً هر حركتي به جز آنچه خودشان مي‌پسندند را بر نمي‌تابند و در مقابلش مقاومت مي‌كنند. اينها افراي هستند كه حاضر نيستند واقعيّت تكثر در جامعه را بپذيرند، اينها افراي هستند كه با استفاده از سياست‌ها همگن سازانه مي‌خواهند واقعيّت تعدد را نادیده بگیرند و همه را در غالب‌هاي مشخصي كه خودشان در نظر گرفتند شكل بدهند.

وي ادامه داد: غالباً هم اين افراد از واژه‌هاي مهندسي استفاده

می‌کنند و گمان می‌کنند جامعه و افراد مثل مواد خاصی می‌مانند که به هر شکلی که آنها بخواهند می‌توانند شکل بدهند.

مشاور میر حسین موسوی در مورد ارتباط اتهام با بیگانگان نیز گفت: اینگونه مطالب که در حد یک تهمت و افترا است را بارها مطرح کرده‌اند و نتیجه هم نداده است در حالی که این دیدگاهی که آقایان دارند بیشتر می‌توان به خودشان نسبت داده شود اینها این مساله را درباره انقاب مخملی و انقلاب رنگی مطرح کردند و به تدریج در میان قشرهای زیادی از مردم حتی در بسیاری از مسئولین معلوم شد که اساساً این اتهام برچسب‌های ناچسبی بیش نبود.

وی با بیان اینکه روشهای اتهام‌زنی به تدریج نخ‌نما می‌شود، اظهار داشت: مردم ما آگاه‌تر از این هستند که زیر بار این مسائل بروند و امیدواریم این افراد از خواب بیدار شوند و مقداری روشن‌تر به مسائل نگاه کنند اما اینکه هر چه قبلاً در تاریخ تجربه شده است را بخواهیم نوعی گزته برداری و مدل‌سازی از بیرون تصور کنیم، به صلاح کشور نیست.

بهشتی با بیان اینکه جمهوری اسلامی هم قبلاً تجربه نشده بود، گفت: جمهوری اسلامی اساساً یک الگویی نیست که در کشور تجربه شده باشد و چیزی است که ما از تجربیات بشری استفاده کردیم و مانعی هم ندارد. خود امام که بنیان‌گذار این جمهوری اسلامی است هیچ عیب و ایرادی ندیدند که از این مدل حکومتی استفاده کنند.

مشاور میر حسین موسوی در پایان تأکید کرد: اینگونه تفکرات (توهم توطئه) متأسفانه در خط تحلیل مسئولین ما رسوخ کرده و این به خاطر این است که برخی مسئولین ما فاقد ظرفیت‌ها و توانایی‌های لازم برای تحلیل شرایط هستند.

منبع: ایلنا